محمد جواد ظریف تاکید کرد: در گذشته آمریکا تحریم‌های غیرقانونی و ظالمانه علیه ایران تصویب و اعمال می کرد که با وجود ضرر و زیانی که این تحریم‌ها برای اروپایی‌ها داشت، آن‌ها با تصمیم و سیاست‌های آمریکا علیه ایران همراهی می کردند اما امروز به طور علنی و در عمل با این روند مخالفت می کنند. این یک تحول بنیادین است که به خاطر برجام شاهد آن هستیم.

انتخاب‌های آمریکا برای فشار بر ایران بسیار محدود شده است

با بیان این که برخی منتقدان از برجام توقع شق القمر داشتند

ظریف: برجام فقط گچ را از پای ایران باز کرد

شاهد اوج سرمایه گذاری ها در ایران با وجود اوج لفاظی های آمریکا علیه برجام در ۲ ماه گذشته بوده ایم

وزیر خارجه کشورمان درباره توقعات و انتظارات از برجام با بیان این که «به خاطر مخالفت‌های داخلی از همان ماه ابتدای اجرایی شدن برجام منتقدان به‌ویژه توقع شق القمر از برجام داشتند که بخشی از این توقعات سیاسی بود» گفت: برجام گچ را از پای ایران باز کرد و این که بتوانیم پس از باز کردن گچ از پا، قهرمان دو و میدانی شویم به عوامل بسیار دیگری نیاز دارد.

■ تمثیل ظریف درباره برجام

محمدجواد ظریف در پاسخ به این پرسش که در روند مذاکرات هسته‌ای و پس از توافق، توقعات و انتظارات از برجام بیش از حد معمول و واقعی‌اش بالا رفت و امروز با ادامه فعالیت شما در وزارت خارجه و تشکیل معاونت اقتصادی این تصور ممکن است برای برخی ایجاد شود که قرار است در حوزه تعاملات اقتصادی و سیاسی اتفاق بزرگی بیفتد و شق القمر شود، تا چه اندازه تحولات جدید در وزارت خارجه از چنین ظرفیتی اساسا برخوردار است؟ گفت: از بنده هیچ وقت قبل و بعد از برجام جز این که گفته‌ام «برجام در پی حذف موانع اقتصادی است» جایی حرفی نشنیده‌اید و در این باره مثالی را بارها گفته‌ام. فردی پایش شکسته بود، رفت پیش دکتر. به دکتر گفت بعد از این که گچ پایم را باز کردم می‌توانم فوتبال بازی کنم؟ دکتر گفت بله می‌توانید. سپس آن فرد گفت: ولی من که فوتبال بلد نیستم. ظریف با تاکید بر این که "برجام گچ را از پای ایران باز کرد" افزود: این که بتوانیم پس از باز کردن گچ از پا، قهرمان دو و میدانی شویم به عوامل بسیار دیگری نیاز دارد. البته دستاوردهای برجام هم کم نبوده است؛ میزان سرمایه گذاری و ورود منابع مالی به کشور حتی با زمان قبل از تحریم‌ها قابل مقایسه نیست و شرایط جدیدی ایجاد شده است. وزیر امور خارجه کشورمان که با ایسنا گفت و گو می کرد، افزود: به خاطر مخالفت‌های داخلی از همان ماه ابتدای اجرایی شدن برجام، منتقدان به‌ویژه توقع شق القمر از برجام داشتند که بخشی از این توقعات سیاسی بود، البته در همان زمان با بدعهدی‌های آمریکا نیز مواجه بودیم. وی با ابراز خشنودی از روند اجرای برجام تصریح کرد: با وجود این که در یکی دو ماه گذشته در اوج لفاظی‌های آمریکا علیه برجام و ایران بودیم، همزمان نیز شاهد اوج سرمایه گذاری‌ها در ایران بودیم. موانع فاینانس و تامین منابع مالی برداشته و سرمایه گذاری مستقیم خارجی در بحث توتال و رنو نیز انجام شده است.

ظریف گفت: معتقدم صبر، مقاومت و استقامت مردم ایران و مسئولان وزارت خارجه و سایر دستگاه‌ها در یک سال گذشته به بار نشسته است و الان می‌توانیم از مواهب باز شدن راه بهره‌مند شویم. ما اکنون در شرایط خوبی هستیم و ان شاءا... نتایج بهتری را در آینده شاهد خواهیم بود.

■ نه برجام، نه معاونت اقتصادی قرار نبود به ما فوتبال یاد دهند

رئیس دستگاه دیپلماسی تاکید کرد: نه برجام قرار بود به ما فوتبال یاد بدهد، نه معاونت اقتصادی. همه این‌ها قرار است زمینه آن را فراهم کنند که فوتبالیست‌های ما بهتر بازی کنند. بخش خصوصی ایران که بسیار توانمند است از جمله در حوزه صادرات خدمات فنی و مهندسی و علوم و فناوری‌های نو امکان حضور و بروز جدی در عرصه بین‌الملل دارد و باید کمک کنیم تا در این حوزه‌ها اطلاعات و فضای لازم در اختیار آن‌ها قرار گیرد. در عین حال باید از رقابت‌های غیرسازنده بخش‌های خصوصی داخلی‌مان در کشورها و بازارهای خارجی، خارج شویم.

■ برجام به تشکیل معاونت اقتصادی معنا داد

ظریف در ادامه گفت‌وگو با ایسنا در پاسخ به این پرسش که برجام تا چه اندازه در شکل گیری ساختار جدید وزارت خارجه به ویژه تشکیل معاونت اقتصادی با توجه به گشایش‌های اقتصادی به دست آمده، موثر بوده است و چه فرصت‌هایی امروز در اختیار وزارت خارجه است که چنین ابتکار عملی را در پیش گرفت؟ گفت: کاری که برجام کرد، این بود که به شکل گیری معاونت اقتصادی در وزارت خارجه معنا داد. برجام موانعی را که بر سر راه روابط اقتصادی وجود داشت، برطرف کرد و حالا وقتش است که از این فضای موجود استفاده شود. این در حالی است که قبل از برجام این وضع نبود و به شکل دیگری از کار نیاز بود. وی گفت: ما همچنان معتقدیم مهم‌ترین عامل برای پیشرفت اقتصادی تمرکز بر اهداف اقتصاد مقاومتی است. در عین حال اقتصاد مقاومتی و برجام قطعات یک پازل هستند.

■ اگر بخواهیم برجام را حفظ کنیم باید روابط اقتصادی بین کشورها تقویت شود

ظریف گفت: اگر بخواهیم برجام را حفظ کنیم نیاز داریم روابط اقتصادی بین ایران و سایر کشورها را تقویت کنیم چرا که این روند باعث می‌شود مردم اطمینان یابند که از منافع برجام منتفع می‌شوند. وزیر امور خارجه کشورمان با بیان این که برجام برای ما، هم فرصت ایجاد کرده است و هم نیاز به کار جدی اقتصادی، ادامه داد: باید ارتباطات گسترده‌ای به لحاظ اقتصادی و تجاری در سطح بین‌الملل ایجاد شود به نحوی که ایران جزو زنجیره ارزش جهانی قرار گیرد و حذف آن از این زنجیره از طریق تحریم به ضرر همه باشد. متاسفانه در گذشته با اعمال تحریم به راحتی توانستند برای ایران جایگزین پیدا کنند. با وجود پیش‌بینی‌های دولت قبل (دولت دهم) آن‌ها توانستند در بحث انرژی ایران را حذف کنند و قیمت نفت به جای این که با حذف ایران بالا رود، پایین آمد و از ۱۰۹ دلار به ۱۰۷ دلار رسید. این به این دلیل بود که دیگران جایگزین ایران در بازار شدند.

■ آمریکا دیگر برای متحدان قدیمی‌اش، قابل اعتماد نیست

وزیر امور خارجه کشورمان در پاسخ به این پرسش که تهدید ترامپ به خروج از برجام را که در هفته‌های اخیر رنگ و بوی جدی‌تری به خود گرفته است تا چه اندازه واقعی می‌دانید و فکر می کنید ترامپ از برجام در یکی دو ماه آینده خارج خواهد شد؟ گفت: نمی‌توان در این باره پیش‌بینی کرد، چرا که یکی از مبانی رفتار سیاسی ترامپ غیرقابل پیش‌بینی بودن اوست، البته شاید این رفتارش به عمد باشد و می خواهد غیرقابل پیش‌بینی به نظر بیاید. در دوران مبارزه‌های انتخاباتی‌اش هم تاکید می کرد که نباید قابل پیش‌بینی باشیم و از این زاویه به دولت اوباما انتقاداتی را وارد می کرد. ظریف ادامه داد: البته فکر می کنم کم کم نخبگان سیاسی آمریکا به این نتیجه رسیده‌اند که نمی‌توانند با جهان این گونه تعامل کنند که دنیا نسبت به رفتار ایالات متحده همواره در اضطراب باشد. این روند باعث می‌شود دنیا یاد بگیرد نقش و میزان وابستگی‌اش به ایالات متحده را کم کند. امروز متحدان قدیمی آمریکا در اظهارات علنی اعلام می کنند: آمریکا متحد قابل اعتمادی برایشان نیست و این امر هزینه سنگینی برای ایالات متحده دارد.

■ انتخاب‌های آمریکا برای فشار بر ایران بسیار محدود شده است

وی اضافه کرد: در گذشته آمریکا تحریم‌های غیرقانونی و ظالمانه علیه ایران تصویب و اعمال می کرد که با وجود ضرر و زیانی که این تحریم‌ها برای اروپایی‌ها داشت، آن‌ها با تصمیم و سیاست‌های آمریکا علیه ایران همراهی می کردند اما امروز به طور علنی و در عمل با این روند مخالفت می کنند. این یک تحول بنیادین است که به خاطر برجام شاهد آن هستیم. از طرفی آمریکا در حوزه‌های اقتصادی و تجاری که مدعی است توانمندی زیادی در عرصه جهانی به دلیل علاقه سایر کشورها به بازارهای آمریکا، دارد در رابطه با ایران بسیار محدود شده و این هم از مزایای برجام است که انتخاب‌های آمریکا برای فشار بر ایران را بسیار محدود کرده است.

■ انتخاب‌های ما محدود به برجام نیست

رئیس دستگاه دیپلماسی با اشاره به اقدامات و فرصت‌های متقابلی که در اختیار ایران در واکنش به بدعهدی‌های آمریکا وجود دارد، گفت: سیاست هوشمندانه ما باید این باشد که در حرف و عمل نشان دهیم، انتخاب‌های ما محدود به برجام نیست و برجام تنها انتخاب ما نیست. ما انتخاب‌های دیگری هم داریم. ما این مسئله را در خود برجام هم دیده‌ایم، این طور نیست که تا زمانی به این صرافت افتاده باشیم که نیاز است انتخاب‌های دیگری هم به جز برجام داشته باشیم.

بر اساس دستور مقام معظم رهبری در چارچوب نامه ۹ ماده‌ای، مصوبه مجلس همزمان با تصویب برجام اعلام شد و نیز در متن برجام این انتخاب‌ها دیده شده است. از این رو باید بگویم که ما از ابتدا با چشم باز نگاه کردیم و این امکانات را در خود برجام دیدیم تا زندانی رفتارهای آمریکا در آینده نباشیم. وی افزود: باید در مقابله با اقدامات خصمانه و عهد شکنانه احتمالی و بعدی آمریکا مانع از آن شویم تا آمریکا کاری کند که برجام با هزینه ایران ادامه یابد یا آن را با هزینه ایران به هم زند.

اگر با هزینه ما برجام ادامه یابد، یعنی بدون این که از منافع و مواهب برجام بهره‌مند شویم اجرای آن ادامه یابد و اگر با هزینه ما برجام را بر هم زنند، به این معناست که دوباره علیه ایران در جامعه بین‌الملل اجماع ایجاد خواهند کرد. اگر به همین شکل پیش رویم انتخاب‌های آمریکا در تقابل با برجام و ایران محدود خواهد بود. وزیر امور خارجه تصریح کرد: ما نیازمند برخوردی هوشمندانه با اقدامات عهدشکنانه آمریکا هستیم. ابتدا باید اقدامات آمریکا را به خوبی و دقت رصد کنیم و در برابر اقدامات آن‌ها واکنشی متناسب

نشان دهیم، بدون این که در زمین آن‌ها بازی کرده باشیم. همچنین باید موارد و اقدامات خلاف آمریکا در کمیسیون مشترک برجام ثبت کنیم که تاکنون این کار با دقت و جدیت انجام شده است. اگر به همین شکل پیش رویم انتخاب‌های آمریکا در تقابل با برجام و ایران محدود خواهد بود.

■ هزینه خروج یک جانبه آمریکا از برجام انزوای واشنگتن خواهد بود

وی در پاسخ به این که اگر آمریکا یک جانبه از برجام خارج شود واکنش ما چه خواهد بود؟ گفت: اگر آمریکا به سمت خروج یک طرفه از برجام پیش رود خود را در مقابل جامعه جهانی قرار داده است، در حالی که همه ساختارهای نهادینه آمریکا به دولت کنونی نصیحت می کنند، اگر یک جانبه برجام را لغو کند، حتما هزینه‌اش برای آمریکا "انزوا" خواهد بود.

■ آمریکا هیچگاه نمی تواند مدعی نقض برجام از سوی ایران شود

ظریف تاکید کرد: آمریکا هیچگاه نمی‌تواند مدعی شود که ایران نقض برجام کرده است و این همان سیاست هوشمندانه ایران است که ضمن حفظ همه انتخاب‌هایش در پیش گرفت. ظریف در ادامه در پاسخ به این پرسش که در صحبت هایتان در تلویزیون اظهار کردید، اطمینان دارید اروپایی‌ها با آمریکا یا بدون آمریکا به برجام پایبند خواهند ماند، این سخن شما برچه اساسی است؟ با تاکید بر این که "اروپایی‌ها این طور اعلام کردند و تا کنون هم این طور عمل کرده‌اند" افزود: البته این تصمیم سیاسی اروپاست که در جهت منافعش است، تصمیمی که تاثیر قابل توجهی در موقعیت و جایگاه اتحادیه اروپا و پیگیری منافعش دارد.

■ ایران تا کنون درخواستی برای نشست وزیران خارجه ایران و ۵+۱ نداشته است

وزیر امور خارجه کشورمان در پاسخ به این که آیا احتمال برگزاری نشست وزیران خارجه ایران و ۵+۱ در حاشیه نشست مجمع عمومی سالانه سازمان ملل که اوایل مهرماه در نیویورک برگزار می‌شود، وجود دارد؟ گفت: همیشه احتمال برگزاری نشست در سطح وزیران خارجه وجود دارد. البته این مسئله به تصمیم و توافق در کمیسیون مشترک برجام در سطح مدیران سیاسی و معاونان وزیران خارجه دو طرف باز می گردد. باید دید تا زمان مجمع عمومی سازمان ملل متحد شرایط چگونه پیش خواهد رفت و برگزاری چنین نشستی مفید است یا خیر؟ وی در پاسخ به این پرسش که ایران درخواستی برای برگزاری این نشست به واسطه اعتراض و رسیدگی به بدعهدی‌های آمریکا نداشته است؟ اظهار کرد: فعلا درخواستی در این زمینه نداشتیم.